1", ТФМ "Дніпро" – "Ворскла"; 04.04.05); *Оце вже круглий удар був!..* (ДБ – "УТ-1", ТФМ "Ювентус" – "Ліверпуль"; 05.04.05).

Отже, більшість причин порушення логічності викладу має лінгвістичну основу, оскільки логіка викладу реалізується засобами літературної мови, зокрема її морфологічними та синтаксичними ресурсами. Проте й екстралінгвальні чинники не є другорядними.

Репрезентуючи українську мову в усіх її виявах і формах, у всьому лексичному, граматичному і стильовому розмаїтті, засоби масової інформації повинні прищеплювати носіям літературної мови її об'єктивну норму, сприяти збагаченню засобів мовного вираження.

ЛІТЕРАТУРА

1.Бабич, Н.Д.: Основи культури мовлення. Світ, Львів 1990.
2 Бабич, Н.Д.: Практична стилістика і культура української мови. Світ, Львів 2003.
3. Сербенська, О.А.: Культура усного мовлення. Практикум. Київ 2004.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

1. ВВ – Вацко Віктор
2. ДБ – Босянок Денис
3. ДДж – Джулай Дмитро
4. ІМ – Мірошниченко Ігор
5. МН – Несенюк Микола
6. ПЧ – Черепін Павло
7. РК – Кадємін Роман
8. РС – Свірін Руслан
9. СП – Полховський Сергій
10. СПа – Панасюк Сергій
11. ТФМ – трансляція футбольного матчу

The article analyses the oral speech peculiarities in Ukrainian football TV programmes. The main attention is paid to typical mistakes in making up TV texts – breaking the accuracy of giving one's view, logical summary information and so on.

Key words: speech peculiarities, football TV programmes, TV text.

Ю. В. Вольська

МОДАЛЬНА МОДИФІКАЦІЯ ЯК СПОСІБ СЕМАНТИЧНОГО УСКЛАДНЕННЯ СТРУКТУРИ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ

У статті проаналізовано модальну модифікацію двоскладних і односкладних речень у зв'язку із семантикою їхніх основних предикатів.

Ключові слова: модальна модифікація, основний предикат, супровідний модальний предикат, дієслівний складений присудок, семантично ускладнене просте речення.

У сучасній лінгвістиці особливу увагу приділяють вивченню семантичної структури речення як одного з важливих аспектів дослідження синтаксичних одиниць, зокрема неелементарного простого речення. Просте у формально-синтаксичному плані речення може бути семантично складним, і ця складність не є наслідком простого кількісного подовження, а відображає семантичну місткість простого речення, його здатність висловлювати складну думку й за змістом наближатися до складного речення.

Актуальність нашого дослідження зумовлена потребою з'ясувати всі можливі способи семантичного ускладнення структури простого речення, яке й сьогодні залишається до кінця не розв'язаним. Традиційно ускладненість пов'язували з використанням у структурі речення відокремлених зворотів, однорідних членів, звертань, вставних і вставлених слів. На сучасному етапі розвитку синтаксичної науки поверхневій структурі речення протиставляється його семантична структура. Цю проблему в українському мовознавстві досліджували Й.Ф. Андерш [1-2], І.Р. Вихованець [5-7; 17], Н.Л. Іваницька [11], К.Г. Городенська [8], А.П. Загнітко [10], М.В. Мірченко [16], Л.О. Кадомцева [12], Н.В. Гуйванюк [9], В.С. Карпалюк [13], М.В. Будько [4] та інші. У цій статті ми ставимо за мету дослідити модальну модифікацію як один із способів семантичного («прихованого») ускладнення структури простого елементарного у формально-граматичному плані речення.

Конструкції з фазовим та модальним значеннями є найбільш типовими представниками дводієслівних конструкцій, і тому саме вони виступають основним об'єктом різних семантичних і граматичних теорій, пов'язаних з вивченням конструкцій з предикатними актантами – одним із засобів конденсації змісту в структурі простого речення.

Предикатні актанти визначають як компоненти семантичної структури речення, що заповнюють позиції аргументів основного предиката й мають пропозитивну семантику. Конструкції з предикатними актантами В.С. Карпалюк характеризує як семантично ускладнені речення, багаторівневі утворення, оскільки обидва структурно обов'язкових компоненти таких конструкцій представлені дієслівними лексемами й, відповідно, є предикатними знаками [13, с. 7].

Ускладненням мовознавці називають модифікацію простого речення, що полягає в розширенні його семантики і структури. В основі модифікації, на думку М.В.Мірченка, лежить перетворення речення, що здебільшого пов'язане з

додаванням до його структури семантичного модифікатора. Модифікація первинної моделі зумовлює появу нових (модальних, фазових, заперечних і под.) значень звичайно у структурі предиката [16, с.7].

Дієслова з модальним чи фазовим значенням, що модифікують, ускладнюють головні форми в різних субпозиціях, деякі дослідники вважають інформативно недостатніми. Такі дієслова завжди виконують допоміжну роль [11; 1; 15; 5; 18].

Й.Ф. Андерш відносив фазові та модальні дієслова до факультативних компонентів, для яких функціональні позиції в мінімальній реченнєвій структурі не передбачені предикатом: *Робітники* ***будували*** *дім – Робітники* ***почали будувати*** *дім*; *Дитина* ***спить*** *– Дитина* ***хоче спати***. У цих реченнях, як зазначає дослідник, ми маємо справу з простим і ускладненим предикатами, які, хоч і характеризуються тими самими суттєвими ознаками (актуалізують речення, співвідносячи його з позамовною дійсністю; узгоджуються з підметом; відображають певний стан речей реальних ситуацій), проте виражають їх по-різному: простий предикат – синтетично, а ускладнений – аналітично, причому фазові й модальні дієслова спеціалізуються на вираженні перших двох ознак, а інфінітив – третьої. Фазові й модальні дієслова позбавлені самостійного предикатного значення, вони лише беруть участь у творенні модально-часової рамки речення, предикатний центр якого формує значення інфінітива. Їхній зміст формують семи-модифікатори "початок", "продовження", "можливість", "бажаність" та ін., які, накладаючись на предикатну семантику, модифікують її в модально-часовому плані [1, с.32-33].

У традиційній граматиці поєднання модальних і фазових дієслів з інфінітивом розглядають у зв'язку з вивченням складеного дієслівного присудка. Мовознавці визначають його як аналітичне позначення однієї процесуальної ознаки (дії), схарактеризованої в модальному (*хотів учитися*) чи аспектуальному (*почав учитися*) плані або і в модальному і в аспектуальному плані одночасно (*хотів почати вчитися*), тобто як аналог дієслова, що розділило своє значення (основне і додаткове) між двома (або трьома) словоформами [3, с.88; 5, с.77; 15, с.62; 18, с.76; 14, с.41].

Модальна модифікація виявляється в уведенні до речення допоміжного модального дієслова або прикметника з модальним значенням. Такі модальні компоненти ускладнюють семантичний зміст речення, виражаючи значення можливості, ймовірності, потрібності тощо. Вони набувають форми, якої потребує структурний тип речення для присудка або головного члена односкладних речень, а основне дієслово чи дієслово-зв'язка стоїть у формі інфінітива [5, с.170].

Модальна модифікація двоскладних і односкладних речень має свої особливості, зумовлені семантикою предикатів, що виступають їхнім організаційним центром.

Двоскладні речення грунтуються на п'яти семантичних типах предикатів: 1) предикатах дії; 2) предикатах процесу; 3) предикатах стану; 4) предикатах якості; 5) предикатах кількісної ознаки. Дієслівні предикати зі значенням дії, процесу та стану мають свою специфіку модифікації порівняно з предикатами якості та кількісної ознаки. Вони формують основну (інфінітивну) частину дієслівного складеного присудка. Супровідні модальні предикати у формально-синтаксичній структурі двоскладного речення співвідносяться з допоміжною частиною такого присудка, яка виражає його модальне та часове значення. Це означає, що допоміжний модальний компонент є невід'ємною, значеннєво навантаженою частиною в цілісній аналітичній побудові дієслівного складеного присудка. Виразниками такого модального компонента можуть бути:

1) модальні дієслова, що означають: а) можливість/неможливість, здатність/нездатність виконувати дію або перебувати в певному стані: *могти, не могти, змогти, не змогти, уміти, не вміти, зуміти, не зуміти* й под., напр.: *Іноді – хоч і зрідка – вона* ***могла*** *навіть* ***посміхатись*** (М. Матіос, 68); *О, як натхненно* ***вміє*** *він* ***не грати****!* (Л. Костенко, 37); *Великі поети* ***не вміють писати*** *вірші* (Л. Костенко, 175); б) відвагу, сміливість, готовність щось робити: *сміти, не сміти, наважуватися, не наважуватися, наважитися, не наважитися, відважуватися, не відважуватися, відважитися, не відважитися, осмілюватися, не осмілюватися* і под., напр.: *На кого* ***посміла знятись*** *зрадницька рука*? (П. Тичина, 29); *Мама не хотіла говорити, а значить, я* ***не сміє питати*** (Я. Дубинянська, 30); *Вони рідко коли* ***осмілювалися зиркнути*** (І. Франко, 76); в) повинність/необов'язковість виконувати якусь дію: *мусити, не мусити, мати, не мати*, напр.: *Людина, поки на землі,* ***мусить страждати*** (М. Матіос, 124); *Театралізована вистава* ***мала обертатися*** *навколо смерті Гоголя* (В. Даниленко, 359); г) бажання/небажання, намір виконувати певну дію: *хотіти, не хотіти*, напр.: *– Даруйте, я* ***не хотів*** *вас* ***засмучувати*** (В. Даниленко, 279); *Я* ***хочу скинути*** *кожуха дідового і ковдру з себе і не можу* (В. Нестайко, 387).

2) модальні прикметники повної, рідше – короткої форми, що вказують на: а) здатність/нездатність, можливість особи виконувати певну дію: *здатний, не здатний,не здатен, спроможний, не спроможний, годний, не годний, годен, не годен* і под., напр.: ***Повторити*** *таке сотворіння* ***не здатен*** *ніхто* (С. Пантюк, 278); *А чому – ніхто й* ***сказати не годен*** (М. Матіос, 91); б) природну здатність до чого-небудь*: здатний, схильний, спроможний,* напр.: *Учені вважають, що птахи* ***спроможні бачити*** *крізь шари хмар* (Із журналу); в) повинність, обов'язковість/необов'язковість особи щось робити: *змушений, не змушений, зобов'язаний, не зобов'язаний, повинен, не повинен,* напр.: *Що, якби Улас* ***не був змушений*** *з дитинства* ***воювати*** *проти всіх і кожного?* (Я. Дубинянська, 33); *Я* ***зобов'язаний допомогти*** *старому* (М. Стельмах, 207); *Хто хоче бути великим артистом, той* ***не повинен брудніти*** *себе* (В. Винниченко, 222); *Але чому я думаю про Вас? Я Вас давно* ***забути*** *вже* ***повинна*** (Л. Костенко, 324); г) готовність, згода/незгода особи виконувати певну дію: *готовий, не готовий, згодний, згоден, не згоден, ладний, раден, рад* та ін., напр.: ***Не готові*** *вони (люди)* ***сприйняти*** *ваше слово* (В. Даниленко, 252); *Я вже* ***була готова лаятися***, ***тупати*** *ногами й* ***скаржитися*** *комусь у письмовій формі* (Я. Дубинянська, 260); *Я* ***була б*** *несказанно* ***рада закінчити*** *розповідь про солодку Дарусю та Івана Цвичка на оптимістичній ноті...* (М. Матіос, 74); *Я ради цього* ***ладна жить*** (Л. Костенко, 125). У зв'язку з тим, що предикатні прикметники не мають формальних засобів вираження дієслівних категорій,граматичні значення часу та способу в цьому різновиді дієслівного складеного присудка передають форми дієслівної власне-зв'язки *бути*.

Суперечливим і дискусійним у дослідженні складеного дієслівного присудка залишається питання кількісного складу допоміжних дієслів: одні мовознавці схильні обмежувати коло таких дієслів [5; 11]; інші, навпаки, розширюють його [14; 13; 18].

Серед допоміжних модальних дієслів та інших модальних компонентів мовознавці виділяють також: а) модальні дієслова з різними відтінками волевиявлення (бажаності, готовності, згоди тощо): *бажати, воліти, мріяти, ждати, збиратися, надумати, вирішити, готуватися, намагатися, пробувати* та ін., напр.: *Христя одразу ж* ***вирішила їхати*** (В. Габор, 79); *Він* ***намагався мовчати****, зате не мовчала вона* (Є. Кононенко, 183); *І ви її* ***збираєтесь карати****?* (Л. Костенко, 21); б) форми зі значенням суб'єктивно-емоційної оцінки: *любити, полюбити,боятися,* напр.: *Він* ***любив пасти*** *з нами, дітлахами, своїх кіз* (Р. Федорів, 63); *А я* ***зайти*** *туди* ***боюсь*** (Л. Костенко, 29); в) модальні дієслова зі значенням міри звичайності дії: *навчитися, звикнути, пристосуватися* тощо, напр.: *І щоб* ***навчитися*** *цим* ***дорожити****, відчути потребу все це берегти* (О. Гончар, 469); г) дієслівні фразеологічні сполуки, переважно на основі дієслова *мати*: *мати можливість, мати намір, мати змогу, мати нагоду, мати звичку, мати право*, напр.: *Хіба* ***не маю я права чинити*** *так, як вважаю за потрібне?* (В. Врублевський, 69); *До речі, я на той час уже* ***мала нещастя закохатися*** (Я. Дубинянська, 206); д) усталені сполуки типу: *у змозі, не в змозі, не в силі*; іменники: *майстер, мастак*, напр.: *Чому вона* ***не в силі відірвати очей*** *від цього обличчя?* (Я. Дубинянська, 58) [14, с.41-42; 18, с.76-78].

Відмінність модальної модифікації двоскладних речень, породжених предикатами якості та кількісної ознаки, полягає в тому, що модальний компонент не є складником їхнього відповідно іменного складеного присудка та числівникового складеного присудка, уживаного з підметом у формі родового відмінка, адже до складу першого входить основна прикметникова, а до складу другого – числівникова частина і зв'язковий компонент, виражений особово-часовими та родово-способовими формами дієслів-зв'язок *бути*, *стати* та дієслів-напівзв'язок *робитися, зробитися, зоставатися, зостатися, вважатися, здаватися* та ін. Модальний модифікатор приєднується до цілого іменного складеного присудка або числівникового складеного присудка, модифікуючи не тільки їхнє значення, а й структуру, унаслідок чого утворюється ускладнена модель іменного складеного присудка або числівникового складеного присудка, що поєднує форму модального дієслова або модального прикметника, зв'язкове дієслово у формі інфінітива та основну частину, відповідно – прикметникову, виражену прикметником у формі називного відмінка, або числівникову у формі орудного чи називного відмінка. Характерно, що іменний складений присудок модифікують деякі модальні дієслова пор. *Він* ***міг бути здоровим****; Дитина* ***могла зостатися живою****; Він* ***хотів стати дорослим***. Із числівниковим складеним присудком, що співвідноситься із предикатом кількості і пов'язується з підметом двоскладного речення у формі родового відмінка, поєднується лише модальний компонент зі значенням повинності. Це передусім *повинно*, що є формою середнього роду прикметника *повинний*, а також *могло, мусило*, що є формами минулого часу середнього роду, пор. *Їх* ***повинно бути двоє****; Нас* ***мало бути десятеро****; У команді їх* ***мусило бути шестеро***.

Сутність модальної модифікації односкладного речення, так само як і двоскладного, полягає у видозміні значення основного предиката за допомогою супровідного модального предиката, що може виражати модальні значення можливості, бажаності, потрібності, доцільності. Основні предикати односкладних речень є виразниками власне-стану та невласне-стану, що формується внаслідок трансформації значення дії. Семантику власне-стану не можна модифікувати з погляду його можливості, бажаності, потрібності тощо, бо стан є ознакою предмета, яка існує незалежно від його носія, не потребує зусиль цього носія для своєї наявності. Він є явищем, що виникає під впливом зовнішньої стосовно носія сили [6, с.98]. Виразником такої станової семантики є предикати зі значенням всеохопного фізичного стану, які морфологічно реалізують одноособові дієслова та іменники, і предикати, що передають фізичний, фізіологічний та психологічний стан людини, морфологічними репрезентантами якого є предикативні прислівники й одноособові дієслова. Це означає, що односкладні речення з дієслівним головним членом, вираженим одноособовим дієсловом, та іменниковим і прислівниковим головними членами перебувають поза модальною модифікацією. Лише поодинокі одноособові дієслова можуть видозмінювати позначувані ними стани з погляду їх можливості за допомогою модальної дієслівної форми *має*. Вона вказує на обов'язковість настання певного стану в природі або на обов'язковість набуття особою якогось фізичного чи фізіологічного стану, напр.: *Незабаром* ***має розвиднятися****;* ***Має світати*** *через годину; Його* ***має лихоманити****; Її* ***має нудити***. Ця модальна форма може видозмінювати й психічний стан людини, виражений предикативним прислівником, зокрема вказувати на обов'язковість чи необов'язковість перебування її в зазначеному психічному стані. Характерно, що вона видозмінює не тільки значення, а й структуру головного члена односкладного безособового речення. Суть цієї структурної видозміни полягає в заміні нульової форми зв'язки формою інфінітива, пор. *Йому* ***соромно*** *– Йому* ***має бути соромно****; Гостям* ***весело*** *– Гостям* ***має бути весело***. У таких односкладних реченнях, як і в двоскладних з іменним складеним присудком (із прикметниковою основною частиною), наявна ускладнена модель головного члена речення, у якій модальне дієслово *має* приєднується до цілого головного члена односкладного безособового речення.

Не може бути інтерпретованим як бажаний, потрібний той невласне-стан, що є результатом виконаної дії, відповідно не можуть зазнавати такої модальної модифікації і предикати результативного стану, на яких ґрунтуються односкладні речення, головний член яких виражений предикативними дієприкметниками доконаного виду. Їхнє значення стану зрідка видозмінює в аспекті обов'язковості його настання модальна дієслівна форма *має*, що так само спричиняє заміну нульової форми зв'язки на форму інфінітива. *Будівництво* ***завершене*** *вчасно – Будівництво* ***має бути завершене*** *вчасно. Ухвалу* ***виконано*** *достроково – Ухвала* ***має бути виконана*** *достроково.*

Натомість значення стану – ймовірної дії є наслідком модальної модифікації дієслівних предикатів із значенням дії або стану. У ролі модифікаторів таких предикатів виступають модальні предикативні компоненти, що реалізують широкий спектр модальних значень: обов'язковість/ необов'язковість, неодмінність (*треба, не треба, потрібно, не потрібно, слід, не слід, пора, час*), можливість/неможливість (*можна, не можна*), бажаність/небажаність (*бажано, не бажано*), доцільність/недоцільність (*доцільно, не доцільно, варто, не варто*) тощо. На основі таких модальних предикатів

сформовані односкладні інфінітивні речення із складеним інфінітивним головним членом пор.: *Дітям* ***треба пити*** *соки*; *Митцеві* ***потрібно спілкуватися*** *з народом*; *Аспірантам* ***потрібно буде скласти*** *іспити*; *Народну творчість, як і всю культуру взагалі,* ***слід розглядати*** *у зв'язку з історією суспільства* (М. Рильський, 135); *Людям* ***не слід вживати*** *неочищену воду*; ***Пора повертатися*** (Я. Дубинянська, 5); *– Низенько кланяюсь! Мені* ***працювати час****, – додав Юрко, ніби жартуючи* (М. Курильчук, 36); *Учнів* ***бажано було б оздоровити****;* ***Доцільно було б запровадити*** *збалансоване харчування*; *Таки, мабуть, я сів у калюжу!* ***Не варто було афішувати*** *свою затію* (П. Автомонов, 56).

Значно рідше модифікаторами значень основних предикатів, виражених інфінітивами, виступають форми модальних допоміжних дієслів, передусім таких, як *могти, уміти, зуміти, хотіти, мусити, сміти* і под., напр.: ***Уміти б*** *все* ***забуть*** *і все* ***почать****…*(М. Вінграновський, 43); *Так уже* ***хочеться захопити*** *перше, принаймні друге, місце у зведенні!* (М. Стельмах, 78). Характерною особливістю цієї модифікації є те, що модальне значення допоміжних дієслів накладається на модальне значення бажальності, можливості, обов'язковості, яке виражають інфінітиви без частки ***б(би)*** та з нею безпосередньо своєю семантикою, що сприяє увиразненню, посиленню бажальної модальності односкладних інфінітивних речень з простим інфінітивним головним членом, пор.: ***Передати б*** *пакет* і ***Зуміти б передати*** *пакет*; ***Забігти б*** *на хвилиночку* і ***Хотілося б забігти*** *на хвилиночку*; ***Побачити б*** *відомого артиста* і ***Хотілося б побачити*** *відомого артиста*; ***Спитати б*** *про дівчину* і ***Сміти б спитати*** *про дівчину*.

Отже, модальна модифікація двоскладних та односкладних речень – це ускладнення їхньої семантичної структури, передусім основного предиката, супровідним модальним предикатом. У формально-синтаксичній структурі речень дієслівний предикат реалізує основна частина у формі інфінітива дієслівного складеного присудка, а супровідний модальний предикат – допоміжний дієслівний компонент такого присудка, який виконує семантико-модифікаційну та граматичну функцію.

Специфіка модальної модифікації двоскладних речень, породжених предикатами якості та кількості, полягає в тому, що модальний дієслівний компонент не є елементом їхнього відповідно іменного та числівникового складеного присудка, бо перший формує основна прикметникова, а другий – основна числівникова частина та зв'язковий компонент, виражений особово-часовими та родово-способовими формами дієслівних власне- та невласне-зв'язок. Саме тому модальний дієслівний модифікатор приєднується до цілого складеного присудка, утворюючи його ускладнену модель.

Модальна модифікація односкладних речень зосереджена переважно у сфері інфінітивних речень зі складеним та простим інфінітивним головним членом. Вона має свій набір модальних предикативних компонентів і зрідка використовує модальні допоміжні дієслова двоскладних речень.

Друге місце за виявом модальної модифікації серед односкладних посідають безособові речення з різними засобами вираження головного члена, але ці модальні модифікації обмежені лише значенням повинності, обов'язковості і зумовлюють таку саму структурну видозміну головного члена безособових речень, що й у двоскладних реченнях. Це свідчить про те, що модальний дієслівний компонент приєднується до цілого головного члена односкладного речення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андерш Й.Ф. Типологія простих дієслівних речень у чеській мові в зіставленні з українською / Й.Ф. Андерш. – К.: Наук. думка, 1987. – 191 с.
2. Андерш И.Ф. Конструкции с предикатным актантом, выраженным инфинитивом, в украинском языке / И.Ф. Андерш / Типология конструкций с предикатным актантом. – Л.: Наука, 1985. – С. 130-132.
3. Белошапкова В.А. Современный русский язык. Синтаксис / В.А. Белошапкова. – М.: Высш. шк., 1977. – 248 с.
4. Будько М.В. Семантико-синтаксическая структура простого осложненного предложения: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.02 «украинский язык» / М.В. Будько. – К., 1992. – 16 с.
5. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник / І.Р. Вихованець. – К.: Либідь, 1993. – 368 с.
6. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. – К.: Наук. думка, 1992. – 210 с.
7. Вихованець І.Р. Семантико-синтаксична структура речення / І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська, В.М. Русанівський. – К.: Наук. думка, 1983. – 220 с.
8. Городенська К.Г. Деривація синтаксичних одиниць / К.Г. Городенська. – К.: Наук. думка., 1991. – 192с.
9. Гуйванюк Н.В. Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць / Н.В.Гуйванюк. – Чернівці: Рута,1999. – 336с.
10. Загнітко А.П. Теоретична граматика української мови: Синтаксис / А.П. Загнітко. – Донецьк: Дон. НУ, 2001. – 663 с.
11. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові / Н.Л. Іваницька. – К.: Вища шк., 1986. – 167с.
12. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення / Л.О. Кадомцева. – К.: Вища шк., 1985. – 127с.
13. Карпалюк В.С. Семантико-синтаксическая структура конструкций с предикатными актантами в украинском языке: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.02 «украинский язык» / Киевский гос. пед. ин-т им. А.М.Горького / В.С. Карпалюк. – К., 1988. – 23 с.
14. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. Синтаксис / Б.М. Кулик. – К.: Рад. шк., 1961. – Ч. 2. – 287 с.
15. Лекант П.А. Типы и формы сказуемого в современном русском языке / П.А. Лекант. – М.: Высш. шк., 1976. – 141 с.
16. Мірченко М.В. Синтаксичні категорії речення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук: спец. 10.02.01 «українська мова» / М.В. Мірченко. – К., 2002. – 35 с.
17. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис / За заг. ред. І.К.Білодіда. – К., 1972. – 515с.
18. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник / К.Ф. Шульжук. – К.: Академія, 2004. – 408 с.

The article presents the analysis of modal modification of one-member and two-member sentences in connection with their main predicates' semantics.

Key words: modal modification, main predicate, accessory modal predicate, verbal compound predicate, semantically complicated simple sentence.

О.Р.Гаврилюк

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БЕЗСПОЛУЧНИКОВИХ СКЛАДНИХ РЕЧЕНЬ З ДОПУСТОВО-ПРОТИСТАВНИМИ ВІДНОШЕННЯМИ